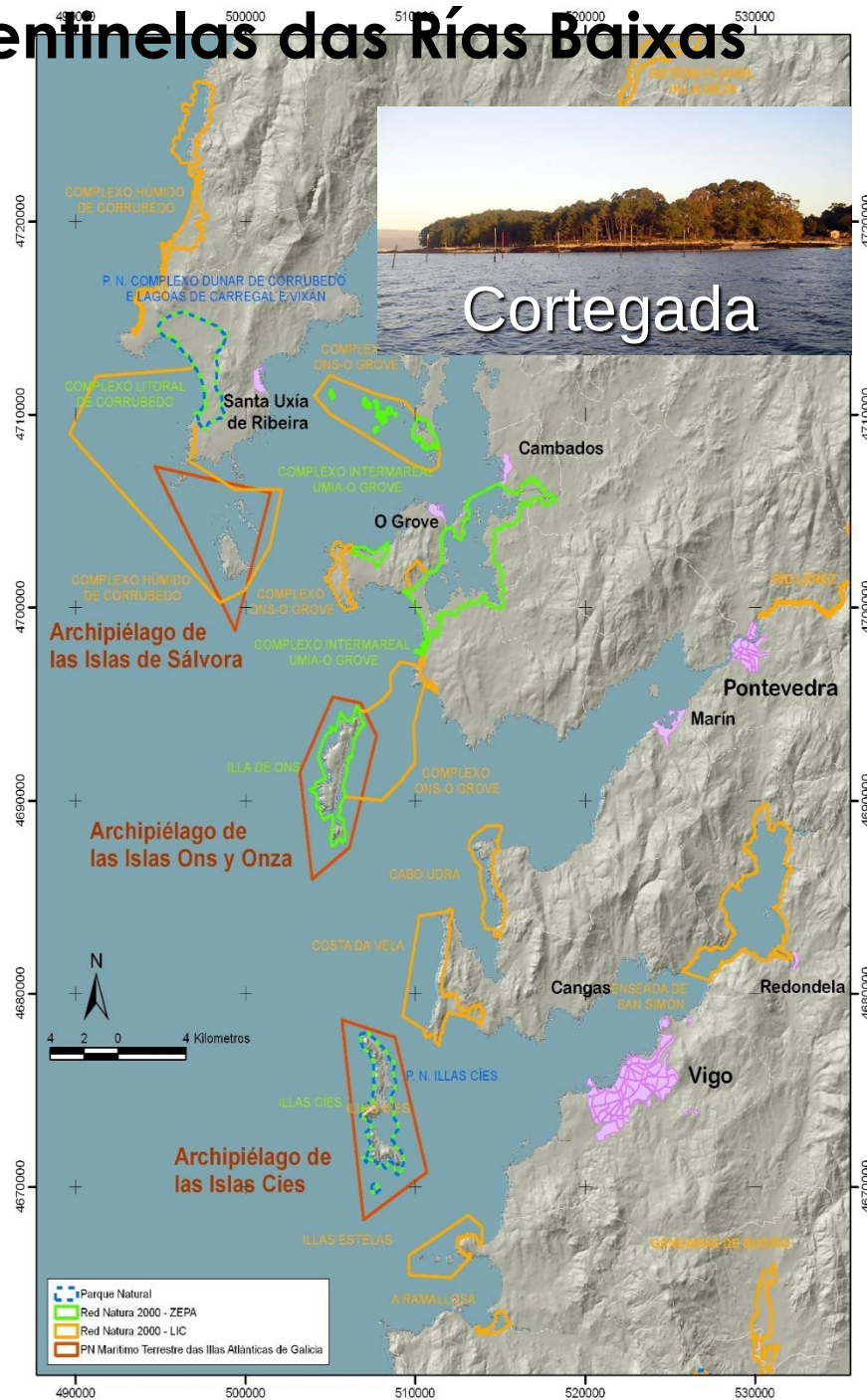
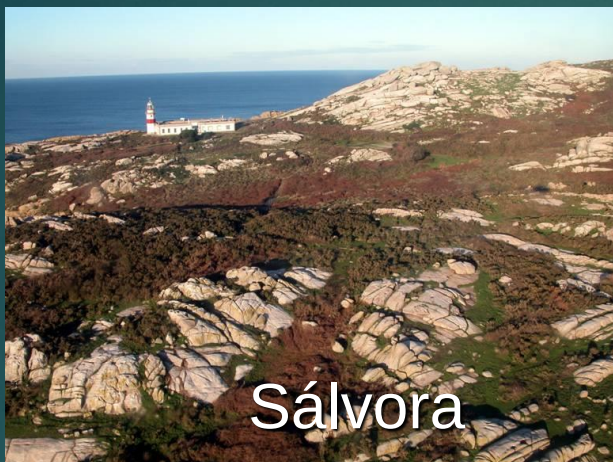

Educación Ambiental fronte ás ameazas no medio mariño

José Antonio Fernández Bouzas
Director Conservador
Parque Nacional MT Illas Atlánticas de Galicia

Catro arquipélagos centinelas das Rías Baixas

Actividades ambientales

ACTIVIDADES DIVULGATIVAS NO CENTRO DE VISITANTES CAMBON

Ofrecemos a posibilidade de realizar actividades divulgativas, de carácter gratuito, no Centro de Visitantes dirixido a colectivos de tódalas idades, dende escolares entre infantil a bacharelato, ata grupos de adultos, persoas con discapacidade, etc., en grupos dun máximo de 50 persoas. As actividades variarán en función das idades. Nas illas os grupos serán de 15-20 visitantes.

En conxunto, un total de **6.665** visitantes de distintas idades

PROGRAMA DIDACTICO EDUCATIVO AMBIENTAL

161 PROFESOR@S e 2.348 ALUMN@S

REDE PARA A RECUPERACIÓN DOS ECOSISTEMAS MARIÑOS NO PARQUE NACIONAL MARÍTIMO-TERRESTRE DAS ILLAS ATLÁNTICAS DE GALICIA

O proxecto titulado Red para la recuperación de los ecosistemas marinos en el PNMT Illas Atlánticas de Galicia que van desenvolver ao longo deste ano 2018 o Colexio Oficial de Biólogos de Galicia (COBGA) e o Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia (PNMTIAG) en condición de socio, conta coa colaboración da Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente a través do Programa pleamar, cofinanciado polo FEMP.

Os colaboradores do proxecto son:

- o Instituto Español de Oceanografía
- o Intecmar
- o Universidade de Vigo
- o Universidade de Santiago de Compostela
- o Universidade da Coruña
- o Cofradía de Pescadores de Carreira e Aguiño
- o Concello de Ribeira
- o CIFP A Granxa e CIFP Lourizán
- o Asociación Amicos.
- o Voluntariado do PNMTIAG
- o Grupos de Acción Local do Sector Pesqueiro (GALP) e as confrarías de pescadores integradas nos mesmos.
- o Asociación Española de Basuras Marinas.
- o Federación Galega de Actividades Subacuáticas

1. Fomentar o coñecemento, a xestión e a conservación dos recursos biolóxicos mariños, especialmente na Red Natura 2000, das zonas mariñas protexidas conforme á Directiva Marco de la Estrategia Marina e doutros espazos e hábitats protexidos.
2. Recoller as artes de pesca perdidas e outros refugallos mariños.
3. Fomentar a participación dos pescadores na protección e recuperación da biodiversidade.
4. Mellorar o estado de conservación, e a capacidade de renovación dos recursos naturais e a biodiversidade, facilitando o cumprimento de obxectivos ambientais establecidos a nivel internacional, nacional e autonómico.
5. Integrar a igualdade e a sustentabilidade na conservación da biodiversidade.

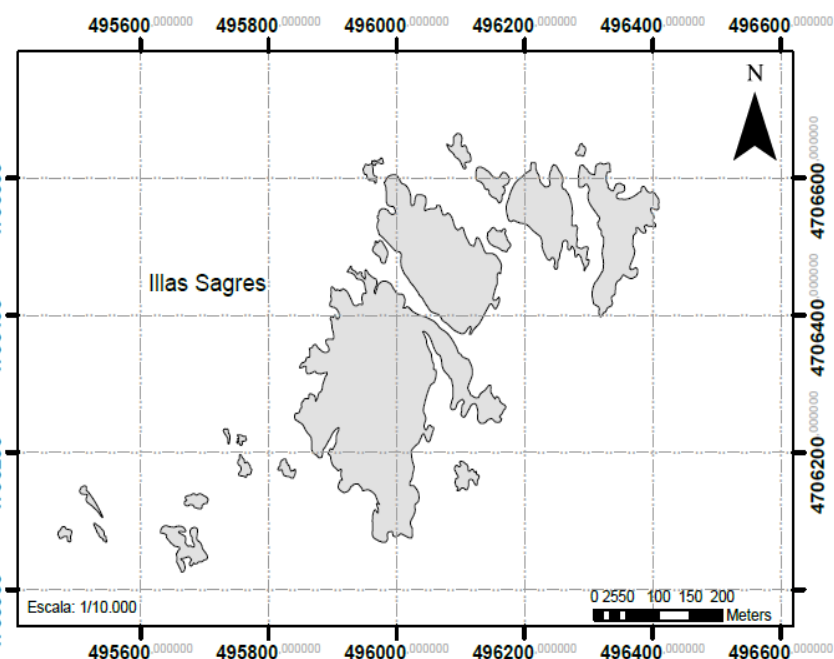
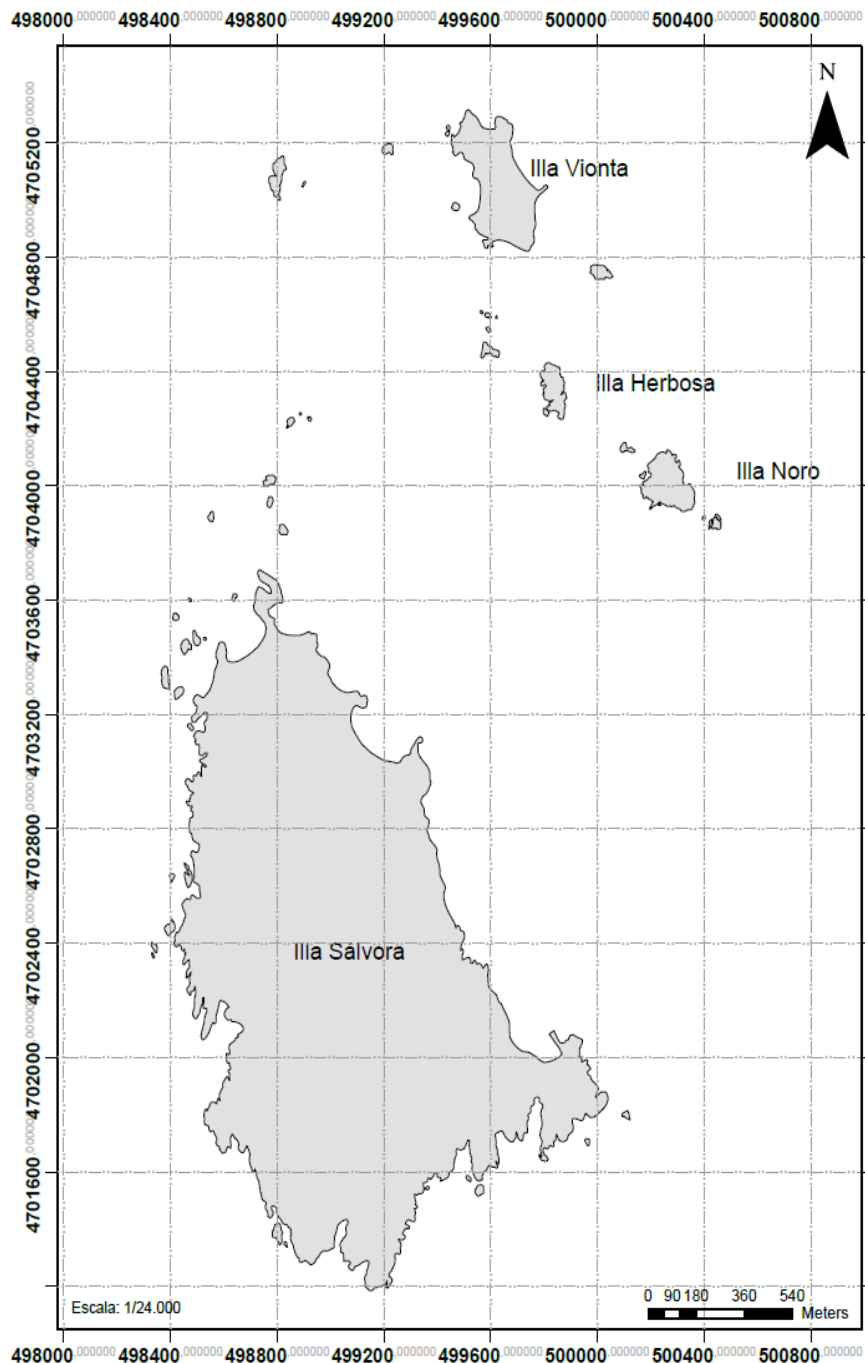

ACCIÓN

10

Fomentar o coñecemento e o estado da arte respecto aos refugалlos mariños no territorio.

- Defínese unha dirección de traballo común que facilita unha cohesión territorial en pro dun beneficio global.
- Actúar, eliminando os refugалlos do territorio grazas á participación do sector socio-económico e o voluntariado.
- Informar ao público e implícaselle na solución do problema, todo baixo principios horizontais de igualdade e sustentabilidade.

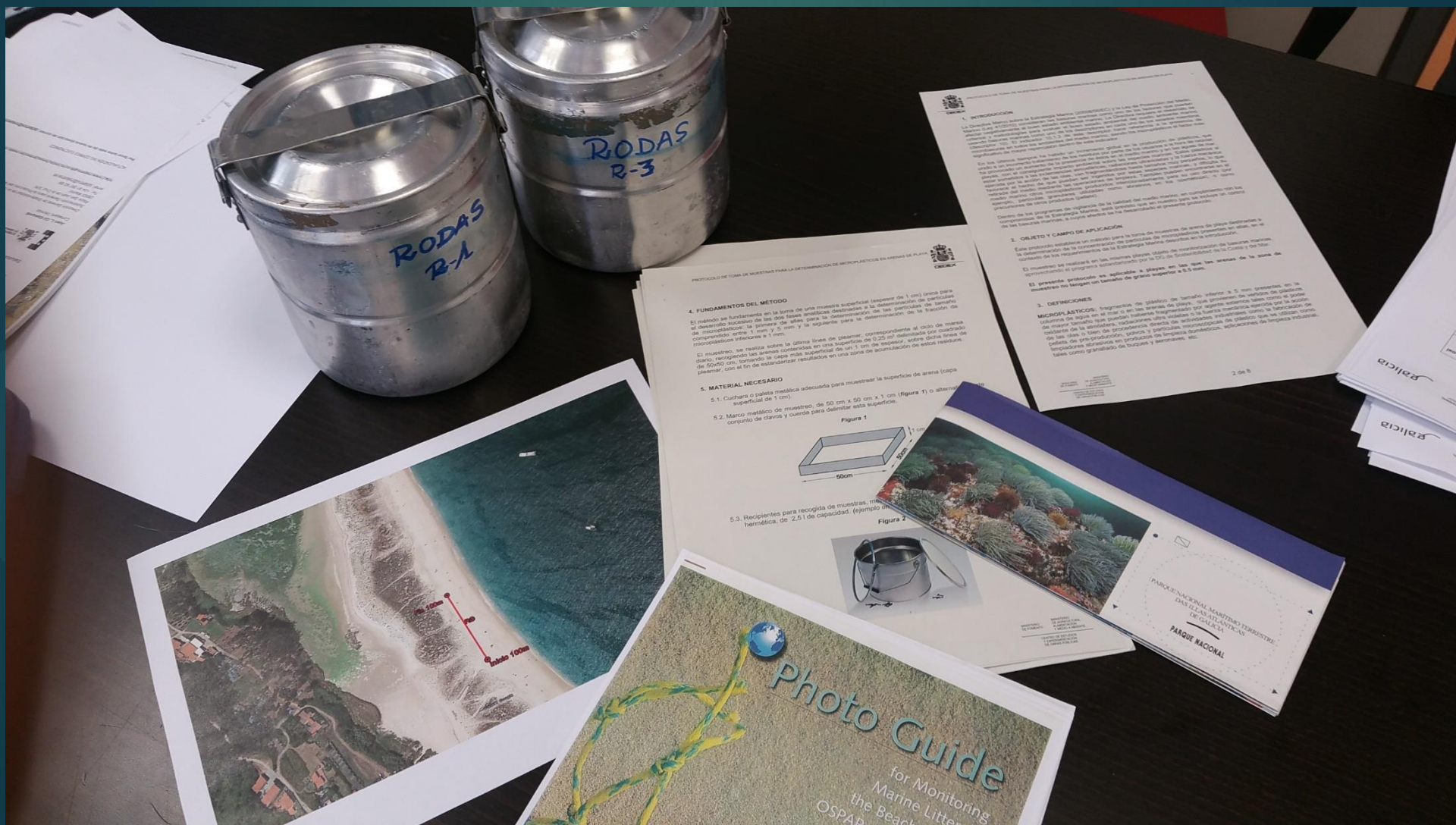
DATA:

NOME:

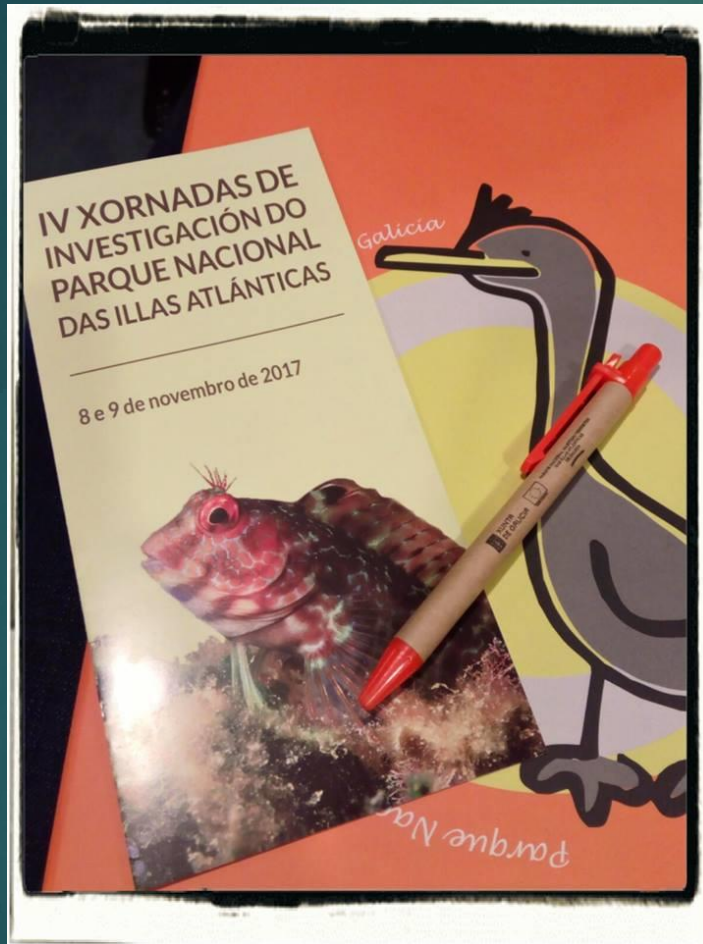
LENDIA _TIPO DE BASURAS

- 1.- Redes, cabos, cordas, sedais
- 2.- Restos embarcaci3ns
- 3.- Madeiras traballadas: pales, caixas, nasas
- 4.- Plasticos:bolsas, anillas portalatas, guantes, botellas, garrafas, útiles cultivo mexill3n, boias,etc
- 5.- Goma: botas, neumáticos
- 6.- Textil: ropas, teas , sacos, zapatos.....
- 7.- Papel: cart3n
- 8.- Metal:aparatos eléctricos, botes pintura, latas. plomos, nasas, .
- 9.- Vidrios: botellas,
- 10.- Outros

Observaci3ns:

CELEBRACIÓN DAS XORNADAS DE INVESTIGACION DO PARQUE NACIONAL

Difundir e sensibilizar... coñecemento

OUTRAS ACTIVIDADES ,centros de visitantes das illas, roteiros

Centro Visitantes Cies:
9.249 visitantes
394 proxecións educativas

Centro Visitantes Ons:
10.609 visitantes
638 proxecións educativas

Actividades Starlight:
5.525

Roteiros guiados temáticos
834

► Actividades nas illas

DÍA EUROPEO DOS PARQUES

O día 24 de maio se conmemora o Día Europeo dos Parques.
O Parque Nacional celebra ese día cun programa completo de actividades:

Visitas de colexios ao centro de visitantes e as illas.
Proxección de videos sobre os parques nacionais.

ACTIVIDADES DE ESNORQUEL NAS ILLAS CIES e ONS

O Parque Nacional colabora co Camping de Cies , e co Clube de Buceo Ons, na difusión dos valores do medio mariño de xuño a setembro nos areais das illas Cies e Ons

CIES E

O Parque Nacional colabora coa Federación Galega de Piragüismo , na difusión dos valores do medio mariño de xuño a setembro nas augas do arquipélago das illas Cíes, levando a cabo 4 roteiros mariños. Esta actividade levouse a cabo durante os meses de xuño a setembro.

En Ons en colaboración co clube de buceo Ons durante xullo e agosto.

425 participantes nas rutas guiadas en Cies.
44 participantes nas rutas guiadas en Ons.

[illegible]

ISLANDS ON THE AIR

No mes de xullo tivo lugar o concurso **I.O.T.A.** (Islands On The Air), convocado pola RSGB (Radio Society of Great Britain) co fin de promocionar as illas do mundo.

IOTA é un concurso de radioaficionados proxectado para activar contactos universais con illas e arquipélagos do mundo. Sensibilización da importancia das illas. Nesta edición do IOTA 2017 activouse as illas de de Sálvora ou Ons.

Actividades formativas

Formación para identificar lixo mariño e especies alóctonas invasoras

22

Todos podemos colaborar

XII Xornadas Formativas para Informadores Turísticos sobre o Parque Nacional Marítimo-terrestre das Illas Atlánticas de Galicia.

O curso tivo lugar no Centro de Visitantes do Parque Nacional das Illas Atlánticas en Vigo.

As dúas xornadas foron de grande interese, xa que trataron temas como a xestión e o funcionamento do Parque Nacional, o patrimonio cultural, os ecosistemas presentes no Parque e mesmo a importancia da conservación dun espazo natural como este.

XII EDICIÓN CURSO DE GUÍAS DO PARQUE NACIONAL

Este curso realizouse na modalidade ON-LINE e con 3 días de asistencia as illas para dar a coñecer os arquipélagos e as tarefas a levar a cabo cos visitantes.

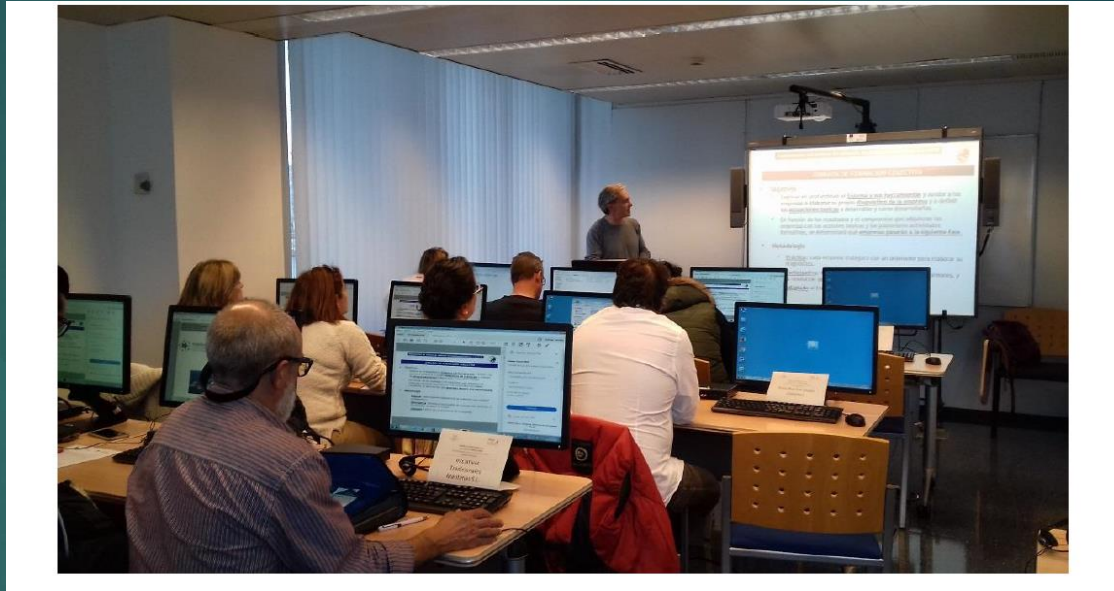
O proxecto está dirixido polo OAPN, en colaboración Xunta de Galicia .

Os materiais foron elaborados conxuntamente entre o Centro Nacional de Educación Ambiental e o Parque Nacional das Illas Atlánticas de Galicia.

Os participantes foron **50 alumnos que visitaron os distintos archipélagos do Parque** procedentes de toda Galicia, sendo a zona de influencia socioeconómica a que está mellor representada. (Bueu, Vigo, Vilagarcía e Ribeira)

CARTA EUROPEA TURISMO SUSTENTABLE SEGUNDA FASE

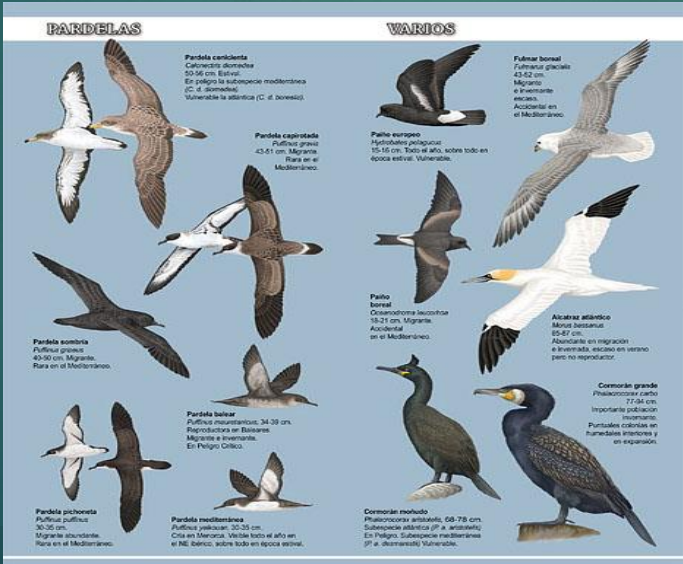

Participan 16 empresas

EUROPARC
Sustainable Tourism
in Protected Areas

EXEMPLOS DE ACTUACIÓNS NO PARQUE DE CARA A CARTA EUROPEA DE TURISMO SUSTENTABLE

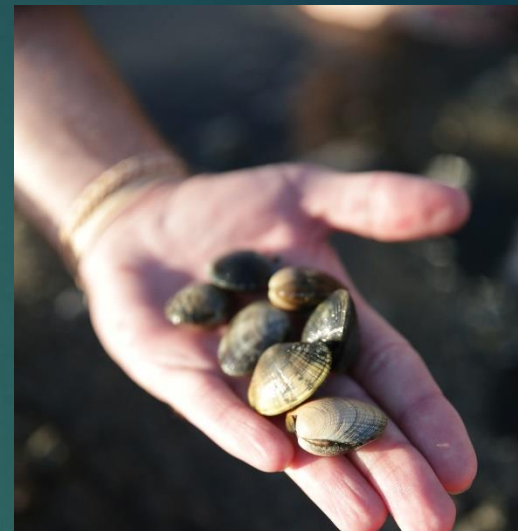
Promoción de rutas
guiadas marítimas para
grupos en embarcaciones
tradicionais, observación
de aves, gastronomía
km0, fotografía...buceo

COOPERATIVA ACTUACIÓNS EN ILLA DE CORTEGADA, APOIO EN FORMACIÓN, POSTA EN VALOR DO TRABALLO DO MAR E VALOR AMBIENTAL.

Aprende a
mariscar en 3
fases con
Amarcarriil

Sensibilización
importancia
medio
mariño

ACTUACIÓNS A PROMOCIONAR NA CETS

As Illas Atlánticas, 1º parque nacional que recibe o selo `Observer` de turismo científico. Dar mais valor ao medio mariño

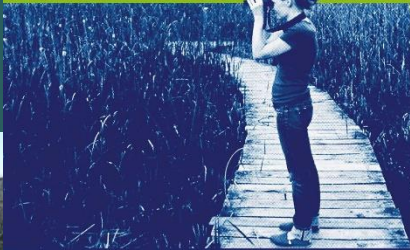

**XORNADA Observer®
DE TURISMO CIENTÍFICO**

ECOSISTEMAS DE TURISMO CIENTÍFICO
NA REDE DE PARQUES NATURAIS DE GALICIA

Construción sostible de novos modelos turísticos para espazos naturais protexidos

VIGO, 6 DE XULLO DE 2017

www.observersciencetourism.com

R Regulación de Turismo Científico
C Ciencia Cidadá
O Ciencia Científica
Z Zona singular para investigación
E Multidisciplinar Económico

LUGAR: Parque Nacional das Illas Atlánticas - Edificio Cambón, R/ Palma 4, Vigo
Gratuito [necesaria inscrición previa] todos os públicos | de 10:30h a 13:30h | información 886 218 090

organizan

A group of volunteers is cleaning a rocky beach. They are wearing various clothing, including jackets and hats, and are using black plastic bags to collect trash. The beach is covered with large, smooth, light-colored rocks. In the background, there is a steep, rocky hillside covered with sparse vegetation and a line of trees. The sky is overcast.

Voluntariado

Retirada residuos do mar...

ACTIVIDADES EN COLABORACIÓN COA ONG
SOLIDARIOS ANÓNIMOS, AMICOS , BATA E CRUZ
VERMELLA, ECOMAR.

525 amigos

ACTIVIDADES DE VOLUNTARIADO COA DIRECCIÓN XERAL DE VOLUNTARIADO DA XUNTA DE GALICIA E A DIRECCIÓN XERAL DE PATRIMONIO NATURAL

Esta iniciativa está organizada de xeito experimental pola Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado, dependente da Consellería de Traballo e Benestar, e a Dirección Xeral de Patrimonio Natural, dependente da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio. Debido ao éxito acadado, estas actividades aumentaronse durante o verán .

VOLUNTARIADO CAMPOS DE VOLUNTARIADO AMBIENTAL 2017

Illa de Ons e Sálvora

Concienciación da problemática das
especies alóctonas invasoras
Control de Arundo donax e Ipomoea

Investigación e Seguimientos

Ecoseguimiento intensivo: indicadores en PNIAG

Caracterización de las praderas de fanerógamas

- *Zostera marina* en Cortegada & Sálvora
- *Zostera noltii* en Cortegada

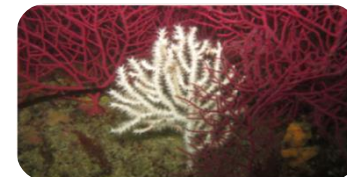

- Grueso de los frondes, altura, daños visibles, cálculo del índice CFR (calidad de fondos rocosos)

Caracterización de comunidades algales

Caracterización de gorgonias

Densidad , altura media de los abanicos, epibiosis, exposición, localización, grado de necrosis

Fondos de maërl

- Cobertura del Maërl vivo
- Grosor de la capa de Maërl vivo
- Grado de fragmentación (3 niveles)
- Ratio mortalidad (% Maërl muerto)
- Presencia algas invasoras

Especies, tipos de fondo, gradiente, rugosidad, visibilidad, profundidad.

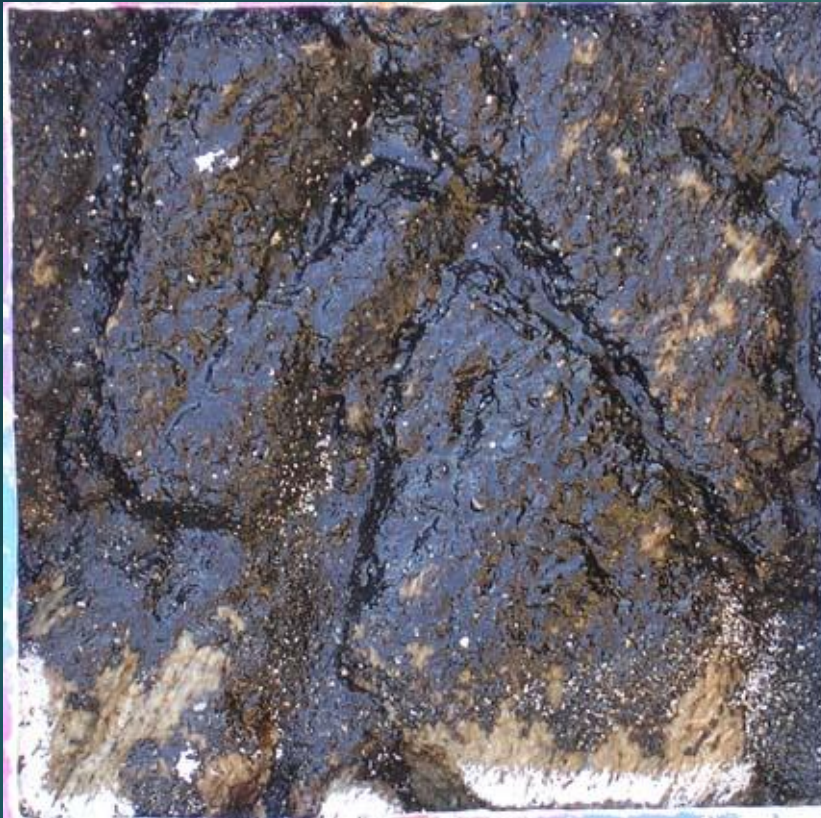

Comunidades ícticas

Resposta da invasora *Carpobrotus edulis* a escenarios de Cambio Climático

“SEGUIMIENTO DAS COMUNIDADES LIQUÉNICAS PARQUE NACIONAL DAS ILLAS ATLÁNTICAS”

Xaneiro 2005

Setembro 2017

A pesares de que estudos similares noutras partes do mundo sinalan que o mínimo tempo de recolonización é entre 9 e 10 anos, neste seguimento no PNIAG sinala que son entre 15 e 18 anos desde un verquido de petróleo.

Sendeiro Interpretativo do Lagarto ocelado na illa de Ons

MARDEAVES

Portal das Aves Mariñas
das Rías Baixas

www.mardeaves.org

MARDEAVES

Portal das Aves Mariñas
das Rías Baixas

[INICIO](#) [ESPECIES](#) [REPOSITORIO](#) [DATOS](#) [CONTACTO](#) [O PARQUE](#)

[Inicio](#) [DATOS](#)

DATOS

Poboación reprodutora de Corvo mariño cristado

Etiquetas: breeding population, Corvo mariño cristado,
European shag, monitoring, *Phalacrocorax aristotelis*,

Poboación reprodutora de Gaivota patiamarela

Etiquetas: breeding population, Gaivota patiamarela,
Larus michahellis, monitoring, poboación reprodutora,

REPOSITORIO

BUSCAR

CATEGORÍAS

Elige unha categoría

ETIQUETAS

antioxidants Atlantic Iberian coasts aves marinas

begging bioindication **censos** colonias de

[Customize](#) [Edit](#) [Stats](#) ...

CAMPAÑA DE CONCIENCIACIÓN SOBRE A GAIVOTA PATIAMARELA

LAS ISLAS DE LAS GAVIOTAS

La gaviota patiamarela es un importante valor del Parque, que alberga una de las mayores colonias mundiales de la especie.

Aunque mucha gente conoce sobre todo a las gaviotas que viven en la ciudad, éstas son sólo una pequeña parte. La mayoría de ellas vive lejos de zonas urbanas, en costas e islas. Allí habitan de una forma muy distinta a como lo hacen en las ciudades, alimentándose de lo que obtienen del mar y anidando en dunas y acantilados.

Aunque en las ciudades su número ha aumentado, de forma global sus poblaciones han disminuido mucho. En un periodo de 10 años, el número de parejas en el Parque ha bajado de más de 30.000 a unas 10.000.

Consejos para mejorar la convivencia en el Parque Nacional:

No les des de comer. No dejes basura o comida a su alcance. Ten en cuenta que las gaviotas rompen fácilmente las bolsas de plástico.

Ten cuidado en las zonas de nidificación, las gaviotas protegen a sus crías. No te acerques a sus nidos o polluelos.

No las persigas ni las molestes cuando descansan, respeta su espacio.

FONDO EUROPEO DE
DESARROLLO REGIONAL
Unha maneira de crecer xuntos

XUNTA
DE GALICIA

Dámoste a benvinda ás Illas das Gaivotas

O Parque Nacional das Illas Atlánticas é o fogar dunha das maiores colonias mundiais de GAIVOTA PATIAMARELA (*Larus michahellis*). Aquí, no seu hábitat, a súa vida depende dos recursos que a natureza lles ofrece: alimento, zonas de aniñadoiro e refuxio, diferenciándose deste xeito da conduta das gaivotas urbanas. Agora estás en territorio de gaivotas, respecta o seu modo de vida e goza da súa presenza!

¡TEDAMOSLA BIENVENIDA A LAS ISLAS DE LAS GAVIOTAS!
El Parque Nacional de las Islas Atlánticas es el hogar de una de las mayores colonias mundiales de GAIVOTA PATIAMARELA (*Larus michahellis*). Aquí en su hábitat su vida depende de los recursos que la naturaleza les ofrece: alimento, zonas de nidificación y refugio, diferenciándose por esto de la conducta de las gaviotas urbanas. Ahora estás en territorio de gaviotas, respeta su modo de vida y disfruta de su presencia!

WELCOME TO THE ISLANDS OF THE GULLS.
The National Park of the Atlantic Islands is home to one of the world's largest colonies of YELLOW-LEGGED GULL (*Larus michahellis*). Here in the wild their life depends on the resources that nature offers them: food, nesting sites and shelter, thus differing behavior of urban gulls. Now you are in territory of gulls, respect their way of life and enjoy his presence!

CAMBIA o TEU PUNTO DE VISTA

Que farías no caso de atopar "comida rápida" e se un humano se achega ao teu nido? e se percibes unha actitude ameazante?

RECOMENDACIÓNS PARA UNHA CORRECTA CONVIVENCIA

Guarda ben a túa comida e non lles des de comer.
Elas protexen as súas crías.
Respecta as zonas de nidificación.
Non te achegues aos nidos ou polos.
Respecta o seu modo de vida.
Non as molestes.

CAMBIA TU PUNTO DE VISTA
¿Qué harías en caso de encontrar "comida rápida" y si un humano se acerca a tu nido? ¿Y si percibes una actitud amenazante?
RECOMENDACIONES PARA UNA CORRECTA CONVIVENCIA.
Guarda bien tu comida y no les des de comer.
Elas protegen a sus crías. No te acerques a los nidos ni a los pollos.
Respecta su modo de vida. No las molestes.
CHANGES YOUR PERSPECTIVE:
What would you do in case of finding "fast food"? What if a human approaches your nest? What if you perceive an threatening attitude?
RECOMMENDATIONS FOR GOOD LIVING TOGETHER.
Guard well your food and do not feed.
They protect their young. Do not go near nests or chicks.
Respect their way of life. Do not bother.

FONDO EUROPEO DE
DESARROLLO REGIONAL
Unha maneira de crecer xuntos

XUNTA
DE GALICIA

A photograph of a coastal cleanup operation. In the foreground, a small red and white boat is in the water, connected to a long orange boom that stretches across the beach and into the sea. Several people are visible on the sandy beach, some near the boat and others further back. The background features a steep, vegetated hillside under a clear blue sky. The water is a deep blue with some ripples.

Plan Camgal

Proyecto específico PN

TURISMO GALLEGO. Un grupo de excursionistas en una de las cumbres de las islas Cíes, «las puertas de oro» de la bahía de Vigo
Sarabia, fotógrafos